

PEDAGOGIKA

Safarova Mohidil Axmadovna

Qashqadaryo XTXQTMOI

DARS TAHLILIGA KIRISH VA UNI TAHLIL ETISH TEXNIKASI

Annotatsiya

Dars tahlilining ahamiyati, tahliliga kirishga tayyorgarlik va kuzatishda e'tiborga olinadigan pedagogik va psixologik jarayonlar yoritilgan.

Описание значения анализа урока, подготовка к анализу урока, обращение внимания на педагогический и психологический процесс во время анализа .

Description of analyses, preparation to analyses, paying attention to psychological and pedagogical process during analyses.

Bozor iqtisodiyoti sharoitida ta'lim mazmuniga qo'yiladigan talablar yanada kuchaydi. O'tkazilayotgan ijtimoiy tadqiqotlar natijalari shuni ko'rsatadiki, bugungi o'quvchilarni bilim olishga qiziqishini oshirish maqsadida o'qituvchining kuchli bilimi va interfaol usullar orqali erishish mumkin bu esa dars mobaynida o'qituvchi bilan o'quvchi o'rtasidagi munosabatga bog'liqdir. Hozirgi pedagogika fani oldida ta'limning tarbiyaviy ahamiyatini ochib berish muammolari turibdi. Shunday vaziyatda, ba'zan o'qituvchining tashqi ko'rinishi ham tarbiyaviy ahamiyat kasb etadi. Lekin bularning ichida eng muhimi va o'quvchi uchun eng ahamiyatlisi o'qituvchining bilmdonligi, yangilik va dunyoviy bilimlarga chanqoqligi, uning so'zi bilan ishining muvofiq kelishi, o'quvchilarni izlanishga, bilimlarni mustaqil egallashiga, har bir fanning mohiyatini tushinishga, ishga ijodiy yondashishga undashi va erkin fikrlashi hamda mustaqil ishlashiga sharoit

yaratishi, pedagogik texnologiya va interfaol metodlarni to'g'ri tanlab ishlata olishi bilan belgilanadi.

Pedagogik faoliyatda amalga oshirilgan ko'p yillik ish tajribalari va kuzatishlar, o'qituvchi hamisha o'z ustida ishlashi, bilim, ko'nikma va malakalarini takomillashtirib borishi lozimligini ko'rsatadi. O'qituvchi pedagogik mahoratining kundan-kunga o'sib borishi, o'quv jarayonida yangi pedagogik va axborot texnologiyalarini qo'llay olishining kuchayishi uning pedagogik faoliyatida amalga oshadi. O'qituvchi faoliyatining qanchalik samarali ekanligini, uning mahoratini kuzatish, o'tayotgan darslarini tahlil qilish orqali bilish mumkin.

Dars tahlili – o'quv jarayonini bir butun yaxlit holda yoki muayyan bo'laklarga bo'lib baholash. Dars tahlili – bu tekshiruvchi, o'quv muassasasi rahbari, metodistning ijodkorligi, novatorligi bo'lib, u faqat o'qituvchi mehnati natijasini baholabgina qolmay, uni tarbiyalaydi, o'qituvchini bilim va mahoratini kengaytiradi, yangi ish shakli va metodlarni egallashga ko'maklashadi. Shu sabab, o'qituvchi darsiga kirish va tahlil qilishni maqsad qilib qo'ygan pedagog, avvalambor, dars tahliliga kirguncha, dars tahliliga kirish va uni kuzatish vaqtidagi hamda dars tugagandan keyingi harakatlarni aniq belgilab belbilab olishi kerak. Bu harakatlarni to'rt guruhga bo'lish mumkin:

1. Dars tahliliga kirgungacha tayyorgarlik.
2. Dars tahliliga kirish va kuzatish.
3. O'tkazilgan darsni tahlil etish.
4. Darsni tahlil qilayotgan shaxsning etikasi va madaniyati.

Dars tahliliga kirguncha tayyorgarlik quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- dars o'tkazuvchi o'qituvchi faoliyati bilan tanishish;
- dars mavzusi va uning mazmuni, dars jadvali, o'quvchi guruh faoliyati bilan tanishish;
- oxirgi marotoba kimlar, nima maqsadda shu o'qituvchi darsiga kirishganini, ularning tahlili xulosalari bilan tanishish;
- so'ngra darsga kirish haqida fikr bildirish va maqsadni belgilab olish hamda o'qituvchini ogohlantirish;

Dars tahliliga kirish vaqtida

Darsga kech qolmaslik, dars o'tiladigan o'quv xonasiga qo'ng'roq chalinishidan oldin kirib joylashish, sinf xonasi va o'quvchilar jamoasiga moslashish, sinf xonasining jihozlanishi sanitariya holati, o'quvchilarning darsga tayyorligi, tashqi ko'rinishlari, darsning o'quv metodik ishlarihujjatlari bilan tanishish. O'qituvchi darsga kirganda qo'lida sinf jurnali, o'quv dasturi, taqvim-mavzu rejasi, darsning texnologik xaritasi bo'lishi kerak, kuzatuvchilar dars boshlangunga qadar kerakli hujjatlar bilan tanishib olishlari shart.

Dars jarayonini kuzatish vaqtida

O'qituvchining darsga kirib kelishini kuzatish, kerakli yozuvlar, taklif va tavsiyalarni daftarga qayd qilib borish, darsni to'liq kuzatish, dars jarayonida o'quvchilarning o'quv predmeti bo'yicha bilim, ko'nikma, malakalarini aniqlash va amaliyotda qo'llay olishlariga diqqatni qaratish, o'quvchilarning mustaqil faoliyatlarining tashkil etilishi, harakatlarining jadalligi hamda fanlararo integratsiyaning tashkil etilishi, sinfdagi psixologik muhitning va vaziyatni boshqarish tahlil jarayonida nazardan chetda qolmasligi kerak.

Darsdan keyingi tahlil

Bu – faqatgina o'qituvchining yutuqlari, kamchiliklarini toppish va uni qog'ozga tushirish emas, balki o'qituvchining pedagogik mahoratiga ijobiy ta'sir ko'rsatish va yangicha yondashuvni shakllantirishda, uning o'ziga usuli, metodlarini tanlash va qo'llay olishida hamda o'quv tarbiya jarayonini takomillashtirishda muhim vositadir.

O'qituvchining darsi va uning faoliyatiga bir dars tahlili bo'yicha xulosa chiqarib bo'lmaydi. Uning faoliyatiga biror bir fikr bildirish yoki tanqidiy baho berish uchun uning turli metoddagi bir necha darsini kuzatish kerak. Darsni kuzatuvchilar, avvalo, o'zlari shu kundagi ta'lim tizimi va undagi yangicha yondashuvlar, darslarga qo'yilgan zamonaviy talablar, dars jarayonida axborot kommunikatsion texnologiyalardan foydalanishni, didaktik va uslubiy qarashlar, pedagogik texnologiya va interfaol metodlardan xabardor bo'lishlari kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Karimov I. "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch" Ma'naviyat. T., 2008
2. Pedagogik mahorat. O'quv –metodik qo'llanma. TDPU.T., 2005
3. Mavlonova R. va boshqalar. Pedagogika T.: O'qituvchi. 2010 y.
4. Ishmuhammedov R. Yuldashev M. "Ta'lim va tarbiyada innovatsion pedagogik texnologiyalar" T.: Nihol. 2013.

ФИО автора (авторов), ученая степень (при наличии)	Safarova Mohidil Axmadovna
Название статьи	DARS TAHLILIGA KIRISH VA UNI TAHLIL ETISH TEXNIKASI
секция и подсекция	Pedagogika
Место работы (учебы) полное название вуза, должность	O'zbekiston Qashqadaryo VXTXQTMOI
Сборник материалов: 1.печатный (дополнительная оплата) 2.электронный	электронный
Сертификат участника: (да / нет) <i>Стоимость 20 грн (Украина), 1 дол. США или 50 руб (СНГ)</i>	да
<i>Обязательное заполнение для желающих получить печатный сборник</i> Контактный адрес в следующем формате: ФИО получателя Улица, № дома, № квартиры Город Страна Индекс	
Контактный телефон	
Ваш e-mail	
Откуда Вы узнали о проведении конференции?	Internet